

10. 4. 2015

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Ochrana soukromí nad zlato II.

Už je to rok a půl, co jste si mohli zde na epravu.cz přečíst první analýzu[1] rozhodnutí Nejvyššího správního soudu („NSS“), které se týkalo kamerového systému umístěného v hotelu. Opět totiž došlo k nejasnostem v konkrétní aplikaci zákona o ochraně osobních údajů[2] v praxi. V tomto případě se v aktuálním rozsudku Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 As 113/2012-133[3] z 25. února 2015 jedná o podobnou záležitost, jen s několika novými prvky, které zajímavým způsobem ilustrují aplikaci evropské směrnice o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a posun v rozhodovací činnosti Úřadu pro ochranu osobních údajů[4] („ÚOOÚ“), který figuruje v obou předmětných sporech.

Zpět k aktuálnímu rozhodnutí. Fyzická osoba, Ing. Ryneš, nainstaloval na svůj dům kamerový systém, neboť došlo od roku 2005 k opakovaným útokům a výhrůžkám směřovaným na něj, jeho rodinu a majetek (shození žalobce do řeky, průstřely oken apod.). V roce 2007 došlo k dalšímu útoku prakem na okna domu, kde bydlel žalobce a pomocí již nainstalovaného kamerového systému se podařilo identifikovat podezřelé. Ti ovšem zavdali Policii České republiky podnět k prověření kamerového systému, na základě jehož záznamu byli zadrženi. Policie ČR předala tuto záležitost ÚOOÚ a začalo prověřování samotného kamerového systému. Bylo zjištěno, že kamera zabírá nejen vchod do nemovitosti žalobce, Ing. Ryneše, ale i ulici a vchod do domu na protější straně. Úřad udělil Ing. Rynešovi pokutu ve výši 1.200,- Kč za porušení ustanovení §44 (5) Zákona o ochraně osobních údajů.

Ing. Ryneš se pokutě bránil u Městského soudu v Praze, ten se však plně ztotožnil s argumenty předsedy ÚOOÚ. Soud dále prohlásil, že aplikace výjimky spočívající ve zpracování údajů pouze pro osobní potřebu nelze využít, neboť *„žalobce při ochraně svých majetkových zájmů neoprávněně zasahoval do práv třetích osob a závažně tak narušil jejich osobní a soukromý život.“*

Žalobce rozhodnutí Městského soudu včas napadl kasační stížností, kterou odůvodnil nesprávným právním posouzením věci ze strany Městského soudu. Konkrétně argumentoval tím, že by neměl být považován za správce osobních údajů, neboť pouhý kamerový záznam neobsahuje žádné osobní údaje. Zadruhé trvá na aplikaci výjimky z důvodu toho, že účelem zpracování osobních údajů byla v tomto případě pouze ochrana majetku, zdraví a života jeho a jeho rodiny. Zatřetí se Ing. Ryneš bránil proti tvrzenému „narušení osobního a soukromého života“, ke kterému dle jeho názoru nemohlo dojít tím, že kamera snímala veřejné prostranství a nikoliv prostor vyhrazený k soukromým aktivitám osob. Stěžovatel shrnul, že soud ignoroval zásadu proporcionality, postupoval ryze formalisticky, kdy absolutní ochranu „soukromí“ osob na veřejném prostranství nadřadil ochraně majetku, zdraví a života tvrzeného stěžovatelem.

Žalovaný se samozřejmě ke kasační stížnosti vyjádřil a setrval na svých dřívějších argumentech. Úřad se nedomnívá, že by porušil zásadu proporcionality a opakuje, že nepřetržitý monitoring ulice a domu sousedů je nepřípustný a jako přiměřený by byl žalovaným shledán až v momentě, kdy by došlo k výraznému omezení zorného úhlu kamery.

Zde do celé kauzy vstupuje evropský rozměr, neboť Nejvyšší správní soud předložil 20. března 2013 předběžnou otázku Soudnímu dvoru Evropské unie („SDEU“).

Konkrétně položil SDEU otázku, *„zda lze provozování kamerového systému umístěného na rodinném domě za účelem ochrany majetku, zdraví a života majitelů domu podřadit pod zpracování osobních*

údajů „prováděné fyzickou osobou pro výkon výlučně osobních či domácích činností“ ve smyslu čl. 3 odst. 2 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (Úř. věst. L 281, s. 31; Zvl. vyd. 13/15, s. 355), třebaže takovýto systém zabírá též veřejné prostranství.“[5]

SDEU trvala odpověď více než rok a půl a čtvrtý senát Soudního dvora odpověděl na výše uvedenou předběžnou otázku takto: „Článek 3 odst. 2 druhá odrážka směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů musí být vykládán v tom smyslu, že provozování kamerového systému - při kterém je obrazový záznam zachycující osoby ukládán formou nekonečné smyčky do takového nahrávacího zařízení, jako je pevný disk - umístěného fyzickou osobou na jejím rodinném domě za účelem ochrany majetku, zdraví a života majitelů domu, přičemž takový systém zabírá též veřejné prostranství, nepředstavuje zpracování údajů pro výkon výlučně osobních či domácích činností ve smyslu uvedeného ustanovení.“[6]

NSS aplikoval nejen výše uvedený názor SDEU, ale použil také standardní test kritéria vhodnosti, potřeby (v kombinaci s principem proporcionality) a porovnání. Došel k názoru, že Ing. Ryneš postupoval adekvátně situaci, že nebylo možné tento problém vyřešit jinak (kromě nepřiměřeně drahých variant, například soukromé bezpečnostní služby) a že byl snímán jen veřejný prostor v úměrné míře a rozsahu. U otázky snímání vchodu do protějšího domu se vyjádřil NSS k rozdílu mezi obydlím a „pouhým bytovým domem“, kde se u bytového domu předpokládá nižší míra soukromí díky přítomnosti například poštovních doručovatelů, existenci společných prostor v domě apod. Nastavení úhlu kamery bylo provedeno správně, neboť kamera snímala oblast, ze které vycházely poslední útoky, jakékoliv jiné nastavení by bylo neefektivní a kamera by postrádala svůj účel.

I když výše zmíněné řádky evokují dojem, že se NSS plně ztotožnil se závěry stěžovatele a ten tedy neprovedl nic špatného, není řešení tak černobílé.

Kamerový systém jako takový byl provozován v souladu se zákonem na ochranu osobních údajů, konkrétně za aplikace ustanovení § 5 (2) e), který akcentuje ochranu práv a právem chráněných zájmů správce. Nicméně porušil ve vztahu ke snímaným osobám svou informační povinnost dle §11, popřípadě ve vztahu k ÚOOÚ oznamovací povinnost dle §16 téhož zákona, za což ale nemůže být postihnut „se zřetelem na situaci naprosté právní nejistoty vytvořené nejasným právem Evropské unie a toto právo implementujícím obsahově nejasným českým zákonem, v kombinaci s celkově nekonzistentní správní praxí žalovaného; postih stěžovatele byl proto v rozporu s čl. 7 odst. 1 Úmluvy“.

Podle názoru NSS byla v této otázce rozhodovací praxe ÚOOÚ velmi nejednotná a až do vyjasnění některých otázek, které se týkají instalace kamer na rodinný dům za účelem ochrany majetku a zdraví majitele domu v prosinci 2014, nemohlo být lidem jasné, zda a kdy se vlastně aplikuje zákon o ochraně osobních údajů, včetně oznamovací povinnosti vůči ÚOOÚ. Tedy by libovolné pokuty za jeho porušení byly nejen protizákonné, ale také protiústavní[7].

Celý případ má ze strany ÚOOÚ poměrně úsměvnou dohru, kdy je na jejich webových stránkách v sekci Názory Úřadu[8] uvedeno vyjádření: „K rozsudku Nejvyššího správního soudu v kauze Ryneš“[9], kde si ÚOOÚ povzdechl, že stejně předmětný kamerový systém určený k odhalení výtržníků žádné výtržníky v praxi chytit nepomohl a je nutné si v první řadě všimnout porušení soukromí kolemjdoucích, které zbytečně zabírá právě tato kamera.

Opět jsme tedy postaveni před klasické dilema, kde by byla ideální kamera z pohledu ÚOOÚ sklopená k zemi a nezabírající vůbec nic, naopak frustrace lidí, kteří byli již několikrát vykradeni/napadeni apod., je poměrně znatelná. Ing. Ryneš se přitom snažil situaci řešit postupně

různými metodami - po prvním útoku nechal okenní tabule osadit bezpečnostním sklem a nechal namontovat atrapy bezpečnostních kamer, které rozsvěcovaly halogenový reflektor. Po dalším útoku nechal přibližně o 90 cm zvýšit zeď v zadní části domu a namontoval těžké žaluzie, které na noc zavíral. Došlo celkem k šesti útokům, ani jeden z nich nebyl Policií ČR došetřen a nikdo nebyl obviněn, až do momentu posledního útoku zaznamenaného na inkriminovaný kamerový systém (a ani v tomto případě nakonec nešlo pachatele díky kamerovému záznamu dostatečně ztotožnit[10]). Každý z útoků řešila Policie ČR, nejednalo se o hypotetické hrozby, ale o konkrétní a skutečné ohrožení. Návrh ÚOOÚ na „sklopení“ kamery, který by znamenal její nepoužitelnost v praxi, nelze z pohledu Ing. Ryněše brát vážně.

Celé rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ve sp. zn. 1 As 113/2012 vnímám jako vítězství zdravého rozumu nad formalismem a posun směrem ke zdůraznění proporcionality. Vždy je nutné zvážit, kdy je ochrana soukromí nad zlato a kdy převáží jiné zájmy, jako zde ochrana života, zdraví a majetku.

Jan Metelka,
student Právnické fakulty UK

[1] Dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

[2] Dostupné č. [101/2000](#) Sb.

[3] Dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

[4] Dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

[5] Dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#). Odstavec [17]

[6] Dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#). Odstavec [18]

[7] Dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

[8] Dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

[9] Dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

[10] Ad rozsudek Okresního soudu v Třebíči ze dne 16. 4. 2008, sp. zn. 2 T 220/2007

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)

- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)
- [Nejvyšší soud a forma smlouvy o smlouvě budoucí: krok zpět v ochraně právní jistoty?](#)
- [„Za každou kauzou je živý příběh“](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Spoluvlastnictví a správa společné věci](#)
- [Doručování soudních písemností ze zahraničí do ČR](#)